

Res de res o gens ni mica

Sovint es confon el pronom *res*, que equival a ‘cap cosa’, amb l’adverbi quantitatiu *gens*, que significa ‘una mica de’, ‘poc’ o ‘en absolut’. Per exemple, direm “en Joan no recorda res (cap cosa) del viatge” i “a la Cèlia no li ha agradat gens la pel·lícula” (i no *res*). Gramaticalment, cal tenir present que amb un verb intransitiu només hi pot anar *gens* (“no ha plogut gens”, “no hi sent gens”, “no ha rigut gens”) i que el pronom *res* funciona com a complement directe en verbs transitius com ara *vendre* (“no ha venut res aquest matí”), *veure* (“no ha vist res del que li han explicat”) o *sentir* (“no ha sentit res”).

La confusió prové del fet que tant *res* com *gens* es tradueixen per *nada* en castellà i per tant es considera un castellanisme fer servir el pronom *res* en comptes de *gens* amb aquest valor quantitatiu: “No li costa gens portar-

Sabíeu que...

‘Gens’ és un adverbi quantitatiu com ‘molt’, ‘força’, ‘bastant’, ‘poc’ i ‘gaire’. Cal recordar que en frases negatives, interrogatives i condicionals ‘molt’ s’ha de substituir per ‘gaire’. Per exemple, en frases com “no els agraden molt les bledes”, que hem de dir “no els agraden gaire les bledes”, o “trigarán molt a arribar?”, que hem de substituir per “trigarán gaire a arribar?”

t’ho” (i no “no li costa res”), “no ha dormit gens aquesta nit” (i no “no ha dormit res”) i “no parla gens de francès”, en comptes de “no parla res de francès”.

Però hi ha alguns exemples una mica més enrevessats, en què es poden fer servir *res* o *gens*, tot i que amb significats ben diferents. Seria el cas de “la mestressa no pesa mai res” i “la mestressa no pesa gens”. En el primer exemple, s’entén que la mestressa de la carnisseria, posem per cas, no pesa mai la carn a la balança, i en la segona frase, el que se’ns diu és que la mestressa pesa ben poc i que no hi ha manera que s’engreixi uns quants quilets.

De la mateixa manera, la locució castellana *nada de nada* la traduirem en català per *res de res* (“del aumento de sueldo, nada de nada”, “de l’augment de sou, res de res”), o bé per *gens ni mica* (“no me gustó nada de nada”, “no em va agradar gens ni mica”), en funció del cas. *

Vida i mort d’un cagadubtes

No és casual que Xavier Moran, el protagonista de *Col·lecció particular* (Moll), sigui lector de Rafael Chirbes. O no és casual que Esperança Camps sigui lectora de Chirbes, un dels pocs autors que han fet literatura del *prodigi valencià*, és a dir: de l’especulació sense escrúpols i de la vulneració sistemàtica de la llei. Entre nosaltres, Ferran Torrent n’ha fet, igualment, matèria literària. Ara s’hi suma Esperança Camps, amb aquesta *nouvelle* sense ni un punt i a part, sense diàleg, compacta, en general ben escrita, malgrat alguns lapsus que hauria calgut corregir: *olor a, donar un petó, afamat* –en el sentit de famós–, *Ralf Laurent*, en comptes de *Ralph Lauren*, sembrar vinya –la vinya, per descomptat, no se sembla, sinó que es planta!

(“voldria ser Mercè Rodoreda o la primera Carme Riera”). És, en aparença, la dona ideal per a ell: abnegada, prou intel·ligent (però no excessivament), guapa i atractiva, sense la preocupació social de la Remei; convençuda, en canvi, de voler mantenir el ritme de vida i l’estat que li garanteix el seu marit (i, doncs, d’aguantar certes impostures) peti el que peti. En Xavier ha hagut de trampejar alguna estafa perpetrada per la seva galeria, però no serà fins al final que coneixerem més detalls (sagnants) de la seva manera de procedir i de les seves (perilloses) relacions polítiques. “Sa mare, Paula, agafaven Xavier per les branques i el descolgaven d’una terra per fer-lo arrelar a una altra.”

Hi ha una tercera dona, una amant rica, madura i lletja, Àgueda, que havia

Xavier Moran és un cagadubtes. Fill aviciat d’una dona que admirava les figuretes de Lladró, morta de càncer –amb la qual es retrobarà al final de la novel·la, molt bo–, en Xavier ha esdevingut un influent galerista, i ha fet molts calés d’una manera que, ben avançada l’acció, entendrem que no ha estat del tot clara. Les seves relacions amb les dones són conflictives. Incapaç de tallar el cordó que el continua unint a una mare possessiva, la Remei, la primera dona –amb la qual ha tingut una filla–, n’ha acabat fins al capdamunt, a mesura que ell escalava en la consideració social i en la colossal mentida que comportava tot plegat. Sent joves, van viure plegats els últims temps del franquisme. Molts anys després d’això, “aspiren a instal·lar-se a la butaca més còmoda de la socialdemocràcia”.

La segona dona, la Paula, és setze anys més jove que el protagonista, i publica llibres d’autoajuda, però té l’ambició d’escriure una bona novel·la

estat una estrella de la ràdio nocturna i que ara es dedica a la borsa, a gestionar les seves rendes substancioses i a trammar operacions financeres més aviat fosques. Ha involucrat en Xavier en algunes d’aquestes operacions. Ell aboca en la dona tota la seva frustració pel que no acaba de sortir bé, i hi practica un sexe discordat que no pot tenir amb cap altra dona.

Tot ens prepara indefectiblement per a l’ensulsiada final i total. Però la novel·la és, sobretot, una altra cosa. Formalment, un producte ben acabat. El joc de persones narratives –i doncs la tria dels punts de vista– és subtil, i, sense adonar-nos-en, passem d’una primera persona a una segona, d’aquesta a la tercera, de la primera referida a un personatge a una altra primera referida a un altre personatge. Aquí hi ha, al meu entendre, el millor d’aquesta obreta sobre un cagadubtes que, a l’hora d’enfanger-se en la corrupció, no va dubtar gens ni mica. *

Profit

Esperança Camps treu profit del que escriu perquè totes les novel·les, narracions o poemes que ha publicat fins ara han anat acompanyats de premi, menys aquest darrer títol

Esperança Camps acaba de publicar a l’editorial Moll la novel·la breu ‘Col·lecció particular’ JOSEP CUELLAR